

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก โดยในเบื้องต้นจะกล่าวถึงความสำคัญของไฟฟ้าต่อการพัฒนาประเทศ แนวความคิดในการบริการสาธารณะ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการใช้ที่ดิน รวมทั้งศึกษาถึง แนวนโยบายของรัฐบาล ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวกับการสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กว่า มีกฎหมายใดที่เป็นปัญหาอุปสรรค หรือส่งเสริมสนับสนุนให้สร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก และแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากการวิจัยพบว่า กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการให้บริการไฟฟ้าแก่ประชาชน จึงได้สร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ผลิตไฟฟ้าพลังน้ำจากแหล่งน้ำขนาดเล็กซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่อยู่ในชนบทห่างไกล ให้มีไฟฟ้าใช้โดยทั่วถึง เพียงพอ และเท่าเทียมกันกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ อันเป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ให้บุคคล ชุมชน ท้องถิ่นมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐในการบำรุงรักษาและได้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติ แต่หน่วยงานดังกล่าว ไม่มีอำนาจเข้าไปสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ในเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ เนื่องจากยังมีกฎหมายห้ามไว้

การวิจัยครั้งนี้จึงเสนอให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย 4 ฉบับคือ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน สอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีของโลกในปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยในกรณีจำเป็นเพื่อบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง อนุญาตให้กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เข้าไปสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ในเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ และเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมลงทุนกับหน่วยงานดังกล่าว สร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก นำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนมาใช้ผลิตพลังงานไฟฟ้า เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และเป็นรายได้เพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

The objective of this thesis is to study the legal problems related to the construction of small hydro-electric power plant. At first we will describe the significance of electricity to the development of the nation, the concept of public service, the management of natural resources, the conservation of the quality of the environment as well as land use planning. In addition, the policy of the government pursuant to the national economic and development plan and the laws related to the construction of small hydro-electric power plant are also included in the study in order to see whether there are any obstacles and supportive elements to the construction of the small hydro-electric power plant and the means to resolve its legal problems.

As a result of the study, it reveals that the Department of Development and Promotion of Energy and the Provincial Electricity Authority are legally charged with the duty to provide electric service to the public. In this connection

small hydro-electric power plants, using hydro-energy from small size water resources, have been erected to generate electricity as a public service to the people in the remote rural area, and to enable them to have an equal opportunity as the rest of the country to have an access to electricity service, which an exercise of the right guaranteed by the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 to allow the people, municipality and community, in cooperation with the State to participate in the conservation of the natural resources, and to gain the benefit from them. However, these entities do not have the authority to build the small hydro-electric power plants in the national park and wild animal conservation areas as they are prohibited by various legislation.

In this connection, it is recommended that four legislation i. e. The National Park Act B.E. 2504, The Conservation and Protection of Wild Animal Act B.E. 2535, The Promotion and Conservation of Environment Quality Act B.E. 2535 and The Factory Act B.E. 2535 should be amended to allow the appropriate and sustainable use of the natural resources in congruent with the present development of technology and in harmony with the concept of conservation of natural resources and environment. In this event there is a necessity to provide public services to the people in the remote area; the incumbent minister should be empowered to issue ministerial regulations to authorize the Department of Development and Promotion of Energy or the Provincial Electricity Authority to build small hydro-electric power plant in the national park and wild animal conservation areas and the local administrative agency should be allowed to be an investment partner with the before-mentioned agencies in building the small hydro-electric power plant by using the natural resources of its own locality to generate the electricity for the better quality of life of the people and as a source of revenue for the local development.